

**Anti-
PESTPROTOCOL
OBS De Noordkaap**

april 2023

Inhoud

Waarom een anti-pestprotocol?	4
Wat verstaan we onder pesten?.....	5
Preventie van pesten.....	5
Signalering van pestgedrag	7
Cyberpesten:.....	8
Aanpak pestgedrag:	9
Begeleiding:	9
Adviezen aan ouders:.....	11

Waarom een anti-pestprotocol?

Dit anti pestprotocol heeft als doel dat alle kinderen zich bij ons op school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

We willen op school een veilig klimaat bieden, waarin onze leerlingen zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Wij schrijven het anti-pestprotocol omdat pesten helaas overal gebeurt.

Natuurlijk is het beter om het pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat en daar gaat dan ook in eerste instantie de aandacht naar uit. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden en deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken. Een van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de ongeschreven regels van de leerkracht niet meer voldoende de veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. In een dergelijk geval is het van groot belang dat het hele team onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in een groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor ons is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Wat verstaan we onder pesten?

Wat is pesten?

Pesten is een ongelijkwaardige strijd tegen een enkeling.

Zo kan er sprake zijn van (bij voortdoring) uitgescholden, getreiterd, geslagen, geschopt of geïsoleerd en genegeerd worden. Bij pesten zijn bepaalde kinderen continu het slachtoffer. Hoe zij zich gedragen, wat zij ook doen, de pester(s) vinden altijd wel weer een aanleiding om te pesten. Van pesten hebben veel kinderen last: natuurlijk de kinderen die gepest worden, maar ook de kinderen die het zien gebeuren. Zelfs de pester(s) (meestal zijn ze met een groep) kunnen last hebben van hun gepest. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Pestgedrag kan zich manifesteren door bijvoorbeeld:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan, schoppen, duwen, trekken, spugen, krabben
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken, verstoppen of stuk maken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- imiteren, najouwen, dreigen, dwingen om iets af te geven of te doen, negeren, uitsluiten, buiten sluiten
- pesten via sociale media

Het kan ook voorkomen dat een kind het gevoel heeft dat hij of zij door de leerkracht gepest wordt. In het algemeen geldt de “Gedragscode SOOOG”, te vinden op onze website, voor alle leerkrachten als richtlijn. Mocht uw kind het gevoel hebben dat het gepest wordt, dan kan het kind zelf of u als ouder contact opnemen met de directie, onze vertrouwenspersoon Geraldine Rots of de vertrouwenspersoon van SOOOG. Voor de contactgegevens verwijst ik u naar onze schoolgids, het hoofdstuk “Klachtenregeling”.

Voor de kinderen is het belangrijk dat ze weten dat ze ook zelf met problemen mogen komen. De directie of onze vertrouwenspersoon zal altijd luisteren en vertrouwelijk met dit gesprek omgaan. Wanneer de problemen te groot zijn, zal, in overleg met het kind, de beslissing genomen worden om dit ook met anderen te bespreken.

Preventie van pesten

- Een veilige omgeving
Binnen onze school is veel aandacht voor een veilige omgeving. We leren de kinderen vanaf groep 1 dat je rekening met elkaar moet houden. We leren respect voor elkaar en elkaars werk en zorg voor elkaar. Verder zorgen we er samen voor in de pauzes zoveel mogelijk met alle collega’s op het plein te lopen.

- **Openheid**
Pesten moet bespreekbaar zijn. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies en pesten worden expliciet besproken in de klas. Niet alleen als het pesten voor komt, maar ook structureel. Ook andere werkvormen zijn denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten. Door het aan de orde te stellen ontstaat erkenning en het gevoel dat pesten best bespreekbaar is. De kinderen moeten het gevoel krijgen dat ze ergens terecht kunnen als het hen overkomt, of als ze zien dat het een ander gebeurt. De leerlingen leren dat praten geen klikken is.
- **Voorbeeldfunctie**
Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een positief klimaat waarin duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.
- **Regels**
We hanteren duidelijke regels, die voor alle leerlingen van de school gelden en die precies aangeven wat we wel en niet tolereren. Daarnaast kan iedere klas eigen klassenregels maken die specifiek aansluiten bij de algemene schoolregels.
- **Structureel aandacht in de groep**
We maken gebruik van de methode Kwink. In alle groepen worden middels deze lessen aandacht aan de sociale ontwikkeling van de kinderen besteed.

De algemene schoolregels:

1. *Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden. (Respecteer iedereen zoals hij of zij is).*
2. *Wij blijven van elkaar af.*
3. *We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.*
4. *Als iemand iets doet wat je niet wilt roep je: STOP (Stop = Stop).*
5. *Als iemand jouw stopteken negeert, meld je dit bij de juf/meester.*
6. *Vertel de meester of de juf wanneer je zelf of iemand anders gepest wordt.*
7. *Blijft de pester doorgaan, meld dit dan bij de leerkracht. Pesten pikken we niet.*
8. *We ruimen ons eigen afval op.*
9. *Lenen is goed, maar je moet het wel eerst vragen.*
10. *Wij luisteren naar elkaar en zijn beleefd.*
11. *Wij letten op ons zelf en niet op elkaar.*
12. *Denk eerst goed na voordat je iets doet.*
13. *Wij komen op tijd.*
14. *Binnen komen is binnen blijven.*
15. *We wandelen in school.*
16. *Iedereen hoort erbij.*
17. *Kauwgom in school en onder schooltijd mag niet.*

Regels op het plein:

1. *Voor en na schooltijd en in de pauze gaan we, vooral ook op het plein, goed en netjes met elkaar om.*
2. *Ik schop of sla geen andere kinderen.*
3. *Ik ben voorzichtig met de spullen van een ander.*
4. *Ik doe geen vechtspelletjes.*

5. *Ik trek niet aan de kleren van andere kinderen.*
6. *Als ik wil dat kinderen stoppen met een voor mij vervelend spel, dan zeg ik duidelijk: STOP hiermee, ik vind het niet leuk meer. Ik ga naar de pleinwacht wanneer dit niet helpt.*
7. *We spelen samen, iedereen mag meedoen.*
8. Op het plein wordt niet gevoetbald, ook niet buiten schooltijd.
9. Ik zet mijn fiets netjes in de stalling en ga dan direct het plein op.

De cursief gedrukte regels hebben betrekking op het voorkomen van pesten.

Deze regels komen gedurende het schooljaar aan de orde in personeelsvergaderingen, bij de leerlingenraad, door het opnemen in de schoolgids, door ze zichtbaar te maken binnen de school en/ of in de klassen en door ze te bespreken met leerlingen en waar nodig met ouders.

Jaarlijks geven de kinderen in hun eigen groep een aanvulling op deze vastgestelde basisregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels. Groepsregels komen regelmatig terug in klassengesprekken.

- Communicatie binnen het team
De groepsleerkrachten praten structureel in het team over pesten. Ze wijzen elkaar op situaties die ze gesignaleerd hebben of hebben vernomen via derden.
- Communicatie tussen team en ouders
Ouders moeten het gevoel hebben dat ze bij het team terecht kunnen wanneer ze vermoedens hebben dat hun kind gepest wordt. Dit geeft het team de mogelijkheid om uit te zoeken hoe het zit. Hierna kunnen de bevindingen weer met de ouders worden besproken. Het is belangrijk te weten dat ieder lid van het team de ouder verwijst naar de groepsleerkracht van het kind. De groepsleerkracht kan dan beslissen of het noodzakelijk is dat er anderen bij worden betrokken.

Signalering van pestgedrag

Het kan natuurlijk voorkomen dat de preventieve maatregelen niet werken. Het is dan goed om te weten wat de signalen zijn die de pester(s), het gepeste kind en de groep uitzenden. De leerkrachten en de ouders kunnen deze signalen dan waarnemen.

De belangrijkste signalen kunnen zijn dat het slachtoffer:

- Zich niet veilig voelt op school, kan zich uiten door lichamelijke klachten, niet naar school willen, zich thuis afreageren;
- Vaak niet naar buiten wil;
- Niet graag naar situaties wil waarin de groepsleerkracht niet aanwezig is;
- Vaak treuzelt na schooltijd;
- Slechtere leerprestaties heeft;
- Zich minder goed kan concentreren;
- Vaak alleen is of zich afzondert;
- Niet samenwerkt met andere kinderen;
- Zelf (terug)pest

Overige kenmerken zijn:

- De pester voelt zich sterker door het pesten;
- Er is veel onrust in de groep;
- Er is veel concurrentie binnen de groep;
- Er spontaan veel vechtpartijen zonder duidelijke oorzaak

Cyberpesten:

Wat is cyberpesten:

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobile devices. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Hoe wordt er gepest?

- pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen)
- stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van
- hate-mail of het dreigen met geweld in chatrooms of Facebook en dergelijke programma's.
- het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- ongewenst contact met vreemden
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.
- groepsapps (te harde bewoording gebruiken, uitsluiten)

Wat wordt er gedaan aan cyberpesten?

Is er sprake van cyberpesten binnen onze school en is de dader bekend, zal onderstaand stappenplan in werking worden gezet. Is de dader onbekend raden wij de desbetreffende leerling aan om de mailtjes of berichten te negeren en de afzender te blokkeren.

De afspraken die voor alle kinderen gelden:

- E-mailen en "chatten" is in niet lesgebonden situaties op school niet toegestaan.
- Ik mag alleen met toestemming van de meester of juf op internet.
- Bij gebruik van de zoekmachine bijvoorbeeld "Google" gebruik ik normale woorden (zoektermen). Ik gebruik geen woorden die te maken hebben met grof woordgebruik, seks en geweld. Bij twijfel overleg ik met de meester of juf.
- Bestanden van internet naar je eigen computer halen heet downloaden. Ik mag alleen bestanden downloaden met toestemming van de leerkracht.
- Ik zal nooit mijn persoonlijke informatie doorgeven op internet zoals: mijn achternaam, adres en telefoonnummer, het telefoonnummer van mijn ouders of het adres van mijn school zonder toestemming van mijn juf of meester.
- Ik vertel het meester of juf direct als ik informatie zie waardoor ik me niet prettig voel of waarvan ik weet dat het niet hoort.
- Ik zal nooit afspreken met iemand die ik "online" op internet heb ontmoet, (chatten mag

immers niet).

- Wanneer ik iets vervelends tegenkom op internet ga ik naar de juf of meester en vertel het. De juf of meester kan dan melding doen over hetgeen gebeurd is.

Houd er rekening mee dat we regelmatig kijken of je correct aan het internetten bent.

Aanpak pestgedrag:

Stap 1:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties die de leerkracht passend vindt.

Stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt.

Ook worden incidenten genoteerd in ParnasSys. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'.

Bij de derde melding worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag.

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Bij cyberpesten worden de ouders van de betrokken leerlingen direct op de hoogte gebracht.

Begeleiding:

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Ook andere kinderen kunnen bij de begeleiding worden ingeschakeld.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest; praten lucht op!
- Leerling uitlokken het één en ander op papier te zetten (als erover praten niet lukt);
- Leerling ervan verzekeren dat het niet zijn/haar schuld is. Niemand heeft het recht te pesten;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;

- De leerling leert hoe het de ander duidelijk moet maken hoe erg het pesten vindt en ook dat ze ermee op moeten houden;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Kringgesprek houden over bijvoorbeeld pesten in het algemeen;
- Boek voorlezen dat over pesten gaat;
- De leerling zelf boeken laten lezen over pesten;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Leerling bemoedigen om leuke dingen te gaan doen, bijvoorbeeld lid worden van een club;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);

Begeleiding van de pester(s):

- Pesten is verboden. wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- Laten inzien dat hij er iets aan kan doen, dat hij kan beginnen op te houden met pesten;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst- nadenken-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren;
- Leerling boeken aanbieden die als onderwerp pesten hebben;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)

Begeleiding van groep/kinderen rondom pester en gepeste:

- Leerlingen verantwoordelijk maken voor de sfeer in de klas;
- Open sfeer creëren die kinderen uitnodigt om te vertellen wat ze zien gebeuren;
- Kinderen samen brengen die zich sterk kunnen en willen maken tegen elke vorm van pesten en zich hiertegen uit durven spreken;
- Kinderen steunen om zich uit te spreken tegen pesten;
- Kinderen inzicht laten krijgen in hun rol; zowel de pester als de gepeste zouden graag ‘een echte vriend’ hebben.
- Er kan een sociale vaardigheidstraining komen, om de kinderen goed met elkaar te leren omgaan.
- Duidelijk maken dat niets doen, net zo erg is als pesten. Kinderen inzicht laten krijgen in hun rol van “meelopers”.

Adviezen aan ouders:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Neem ook altijd contact op met de school, zodat de leerkrachten er extra alert op zijn.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Probeer uw kind niet over te beschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen

Ouders van pester(s):

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat hij/zij anderen aandoet. Bespreek dit en laat uw kind inzien hoe het gepeste kind zich voelt;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport. Onderzoek toont aan dat pestgedrag afneemt wanneer het kind bepaalde sporten beoefent;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de leerkrachten en de directie hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.